

1 GRUDNIA
Światowy Dzień
AIDS

Zespół nabytego niedoboru odporności, AIDS – końcowe stadium zakażenia wirusem zespołu nabytego braku odporności (**HIV**) charakteryzujące się bardzo niskim poziomem limfocytów, a więc wyniszczeniem układu immunologicznego (odpornościowego), co skutkuje zapadalnością na tzw. choroby wskaźnikowe (niektóre formy nowotworów, grzybic, nietypowe zapalenia płuc) mogące zakończyć się śmiercią pacjenta. W latach 1983–2008 na AIDS zmarło 25 mln ludzi; obecnie rocznie z tego powodu umiera 2 mln osób.

Wirus przenosi się poprzez:

- kontakt zakażonej krwi z krwią lub błoną śluzową osoby nie zakażonej, np. używanie tej samej igły, nie wysterylizowanych narzędzi dentystycznych itp.,
- kontakt seksualny (sperma, preejakulat, śluz szyjkowy), dot. także kontaktów oralnych,
- przeniesienie z matki na dziecko (krew kobiety i dziecka nie miesza się, jednak może do tego dojść np. podczas jakichś komplikacji porodowych).

Profilaktyka

Unikanie sytuacji w których będzie możliwe przeniesienie wirusa poprzez drogi (i przykłady niebezpiecznych zachowań) wymienione powyżej, jest najskuteczniejszą metodą zabezpieczenia. W przypadku utrzymywania dużej liczby kontaktów seksualnych z licznymi partnerami ryzyko zakażenia zmniejsza unikanie ryzykownych technik seksualnych oraz stosowanie prezerwatyw. Prezerwatywy znacznie zmniejszają prawdopodobieństwo zarażenia się wirusem, według WHO o 80–95%, według niektórych opinii – praktycznie do zera.

Jakie są pierwsze objawy AIDS?

Pierwsze objawy AIDS mogą być zarówno nagłe, jak i ukryte. Jeżeli pojawiają się niespodziewanie, chorego dopada zazwyczaj gorączka, złe samopoczucie, zmęczenie, bóle stawów, głowy, zapalenie gardła, biegunka, powiększenie węzłów chłonnych, plamista wysypka rumieniowata na tułowi, niedobór płytek krwi.

Jeżeli AIDS objawia się w sposób ukryty, choremu może dokuczać zmęczenie, utrata wagi, gorączka, biegunka i powiększenie węzłów chłonnych. Niektóre przypadki AIDS rozpoczynają się zapaleniem płuc czy mięsakiem Kaposiego. Inne dolegliwości częste w początkach AIDS to nawracające drożdżycy i opryszczka.

Aby uchronić się przed zarażeniem, należy pamiętać o kilku ważnych zasadach:

- unikaj przypadkowych kontaktów seksualnych; jeżeli jednak już się na nie zdecydujesz, pamiętaj o prezerwatywie, która (użyta właściwie!) daje 95% bezpieczeństwa,
- na seks bez zabezpieczenia warto wyrazić zgodę dopiero po upewnieniu się, że ani my, ani nasz partner nie jesteśmy nosicielami wirusa - wspólne przeprowadzenie badań może być dobrą podstawą do zbudowania stałego związku,
- stosunek oralny bądź analny nie chroni przed zakażeniem,
- nie należy stosować igieł i strzykawek, które były już wcześniej używane,
- podczas niesienia pomocy osobie nieznajomej, która krwawi trzeba pamiętać o podstawowych środkach ochronnych, takich jak gumowe rękawiczki

Leczenie HIV i AIDS

W latach 80-tych stwierdzenie zakażenia HIV było niemalże wyrokiem śmierci, chociaż oczywiście zdarzały się przypadki, że nosiciele HIV bez jakiegokolwiek leczenia nie zapadali na AIDS przez lata.

Obecnie istnieją terapie, które pozwalają zahamować namnażanie się wirusa. Nie należą do najtańszych, ale w wielu przypadkach dają bardzo zadowalające efekty. Istotne jest przy tym odpowiednio wczesne rozpoczęcie leczenia.

Nie bójmy się zatem testów na obecność HIV. Nawet jeśli nie należymy do grupy najwyższego ryzyka, ale mamy choćby cień wątpliwości, nie zaszkodzi się upewnić. Pamiętajmy, że w takich wypadkach stawką często jest zdrowie i życie naszych najbliższych.

Mity o AIDS

- Przypadkowy kontakt, taki jak dotyk, uściśnięcie ręki, obejmowanie, pocałunek, używanie wspólnych sztućców, szklanek, ręczników, toalet, wanny, basenu itp, a także kichanie czy kaszel. W ślinie osoby zakażonej może znajdować się wirus, ale ilość jest zbyt mała, by mogła nastąpić infekcja. Ryzyko zakażenia jest jednak większe, jeżeli osoba hiv+, a zwłaszcza oboje partnerów, posiadają otwarte ranki wewnątrz jamy ustnej spowodowane np. myciem zębów twardą szczoteczką.
- Komary i inne „gryzące” owady również nie stanowią zagrożenia. Przeprowadzono wiele badań, które wykazały, że żaden owad nie może przenieść wirusa HIV.
- Seks oralny wiąże się z niższym ryzykiem zarażenia niż seks analny lub waginalny, jednak ryzyko cały czas występuje. Jest ono zwiększane przez [ejakulacje](#) do ust oraz przez rany wewnątrz jamy ustnej. W związku z tym zaleca się używanie prezerwatyw zarówno podczas seksu analnego jak i oralnego.

Test na HIV

Ten test nie wykrywa samego wirusa HIV, nie wykrywa też AIDS.

Test wykrywa przeciwciała skierowane przeciwko wirusowi, produkowane przez układ odpornościowy człowieka zakażonego HIV. Wyprodukowanie przeciwciał w takiej ilości, by mogły być zauważone przez test wymaga czasu (ten czas nazywany jest okienkiem serologicznym). Dlatego od momentu, w którym mogło dojść do zakażenia do zrobienia testu powinny minąć 3 miesiące.

Wynik ujemny (negatywny) testu przesiewowego oznacza, że nie znaleziono przeciwciał anty-HIV.

Jeżeli wykonywany jest test IV generacji, oznacza to, że nie znaleziono przeciwciał anty-HIV i antygenu p24 wirusa.

Jeżeli od „ryzykownego zachowania” minęło 12 tygodni i więcej, a wynik testu przesiewowego jest ujemny, oznacza to, iż nie doszło do zakażenia.

Wynik dodatni (pozytywny) testu ELISA (EIA) nie dowodzi jeszcze zakażenia. Z różnych przyczyn taki wynik może być fałszywie dodatni. Wynik taki zawsze musi zostać potwierdzony testem potwierdzenia. Dopiero dodatni wynik testu potwierdzenia upoważnia do stwierdzenia, iż pacjent jest zakażony HIV.

Źródła:

www.mz.gov.pl; www.aids.gov.pl; www.pi.aids.gov.pl;

Autor: Grzegorz Golec